

Issue SC001
Uitfaseren gebruik van Adobe Flash

Status	Vastgesteld		
Versienummer	1.0	Versiedatum	18 januari 2017
Documentnaam	SC001 Uitfaseren Adobe Flash v1.0.doc		

Behandeld door de Security Commissie

Raakt aan	Kleinverbruik	Grootverbruik	Wholesale
Elektriciteit	X	X	
Gas	X	X	

Impact op keten	Ja/Nee
Codewijziging	Nee
Berichten	Nee
Ketenprocessen	Nee

Mogelijke impact marktrollen en EDSN
Ja/Nee

LV	Nee
PV	Nee
MV	Nee
RNB	Nee
LNB	Nee
EDSN	Ja

Vastgesteld door NEDU op 18 januari 2017
Invoering in markt per z.s.m.
Contact

--	--

Management samenvatting

Adobe Flash is een software component die wordt ingezet voor het ontsluiten en presenteren van applicaties voor de gebruiker op een Web_GUI. Dit product wordt zeer regelmatig misbruikt door hackers. Er is al jaren een trend om Flash (dat vooral gebruikt wordt voor allerlei animaties en interactieve grafieken) te vervangen door de HTML5-standaard; deze standaard is inmiddels volwassen geworden en geeft voldoende functionaliteit en is daarmee een goed en veilig alternatief. Door het gebruik van Flash is niet alleen de server waarop de applicatie draait kwetsbaar maar met name ook de client van de gebruiker die er verbinding mee maakt, aangezien die ook Flash moet hebben draaien.

Om risico op ongewenste hacks via Adobe Flash weg te nemen, zullen applicaties omgebouwd moeten worden zodat zij geen Flash meer gebruiken. Er bestaat met de nieuwe standaard HTML5 een goed alternatief voor Flash. Aangezien het hier om (het vervangen van) de user-interface / presentatielaag gaat van betreffende applicaties, zal de functionele impact op deze applicaties waarschijnlijk beperkt zijn.

In de sector worden een aantal sectorale applicaties bij EDSN met Adobe Flash ontsloten, in het bijzonder de Portaal applicaties als C-AR en ADC. Doordat deze applicaties Flash bij de gebruiker vereisen, zijn de gebruikers ervan kwetsbaar voor aanvallen. Het betreft dan ook werkstations bij alle marktpartijen. Recent heeft een marktpartij na een hack op Adobe Flash een deel van zijn activiteiten een aantal dagen moeten stilleggen. Tevens is de imagoschade voor de sector groot als niet adequaat wordt gereageerd op de al enige jaren bekende problemen met Adobe Flash.

Om de marktpartijen in staat te stellen het gebruik van Adobe Flash te vermijden is van belang dat EDSN de inzet van de tool niet meer afdwingt in haar diensten.

Het vervangen van Flash voor alle schermen van de betreffende EDSN applicaties kan een flinke inspanning vergen.

Situatieschets:

De flash technologie is niet toekomst vast meer en wordt vervangen door andere technologieën om applicaties te presenteren voor gebruikers, zoals de HTML-5 standaard. Een aantal door EDSN gehoste applicaties voor marktfacilitering vereisen het gebruik van Adobe Flash bij de gebruikers. Aangezien Adobe vaak misbruikt wordt door hackers is het aan te raden over te stappen op een goed alternatief, zoals de nieuwe HTML5-standaard. Zolang EDSN services het gebruik van Flash afdwingen kunnen partijen het gebruik van Flash niet vermijden. Door EDSN de inzet van Adobe Flash te laten afbouwen hebben gebruikers van de EDSN services geen Flash meer nodig in hun webbrowser en kunnen het gebruik van Flash daardoor beter minimaliseren om minder risico te lopen.

Vraag:

Kunnen de centrale, markt faciliterende applicaties, die in de sector worden gebruikt, zodanig omgebouwd worden dat de gebruikers geen Adobe Flash meer nodig hebben? Dit stelt de marktpartijen in staat om Adobe Flash uit te faseren of het gebruik te minimaliseren.

(Risiko) Overwegingen

Het geïnstalleerd hebben van Adobe Flash op een computer, geeft een verhoogd beveiligingsrisico. In het (ook recente) verleden hebben we gezien dat kwetsbaarheden in Flash benut zijn om admin-rechten op de computer te krijgen, waardoor deze volledig onder controle staat van de aanvaller; hierdoor is het mogelijk om alles op de computer te lezen, te installeren, te wijzigen en/of te onderscheppen. Tevens is een dergelijke computer daarmee een springplank geworden naar alle andere systemen in het netwerk. Inmiddels zijn er alternatieven beschikbaar die Flash niet nodig hebben en daardoor deze risico's niet hebben. Het belangrijkste alternatief, HTML5, wordt standaard ondersteund in moderne webbrowsers waaronder die op alle smartphones en tablets.

Ook aan de applicatie kant kent Adobe Flash een aantal tekortkomingen die door vervanging kunnen worden weggewerkt.

Om de risico's die aan het gebruik van Adobe Flash kleven te minimaliseren moeten ICT afdelingen bijna dagelijks upgrades en patches installeren, hetgeen schier ondoenlijk is.

Oplossing:

De presentatielaag / user-interface van sectorale-applicaties die Flash bij de gebruiker vereisen zullen moeten worden omgebouwd zodat zij standaard HTML5¹ gebruiken. Dit heeft verder geen effect op de functionaliteit van de applicatie. Dit geeft de marktpartijen de ruimte om Adobe Flash verder uit te faseren dan wel het gebruik te minimaliseren.

Impact:

De ombouw van alle schermen naar een alternatief kan een forse inspanning zijn. Het zal afhangen van de gebruikte ontwikkelomgeving van de applicaties om in te kunnen schatten hoeveel tijd het ombouwen gaat kosten. Aangezien het de overgang op een andere techniek in de presentatielaag betreft, zal dit geen impact hebben op berichten en ketenprocessen.

Aan gebruikers kant kan de impact mogelijk beperkt blijven tot het gebruik (gaan) maken van moderne webbrowsers die HTML5 ondersteunen (bij overgang op HTML5). Aangezien het een wijziging is op de presentatielaag en wel een die een andere mechanisme aanroept bij de gebruiker, zal het geen impact hebben als de gebruiker een moderne browser heeft (zoals recente versies van Internet Explorer, Chrome, FireFox of Safari). Het is derhalve wel zaak om hierover te communiceren met de gebruikers; ook al om ze te laten weten dat het geïnstalleerd hebben van Flash in de browser / op de computer voor het gebruik van C-AR/ADC niet meer noodzakelijk is en men het kan verwijderen.

¹ Dit vereist dat de partijen wel een moderne versie van de browsers dienen te gebruiken.

SC001: Uitmageren gebruik van Adobe Flash

Invoeringsstrategie:

EDSN vragen een planning op te stellen om zo snel mogelijk Adobe Flash te vervangen in betreffende applicaties (C-AR/Portaal).

Te vervallen issues:

Nvt.

Versieoverzicht:

- 0.1 eerste aanzet door Aad Dekker na SC op 10-12-2015;
- 0.2 opmerkingen vanuit de SC 28-01-2016 verwerkt;
- 0.3 geaccordeerd in de SC vergadering van 10-03-2016;
- 0.4 enige aanscherpingen n.a.v. review commentaar vanuit de TC;
- 0.5 aanscherping met focus op centrale applicaties, na commentaar vanuit de SPC en bespreking in de SC van 16-06-2016;
- 0.6 kleine aanpassingen na finale review door de SC leden;
- 0.9 ter vaststelling naar ALV op 11-01-2017;
- 1.0 na vaststelling, samen met TC031, in de ALV van 18 januari 2017.